

Quickscan Natuurwaardenonderzoek

Blokkendijk 2 in Zuna & Voorbroeksweg 4-4A in Enter

In het kader van de Wet natuurbescherming

Colofon

Quickscan Natuurwaardenonderzoek Blokkendijk 2 in Zuna & Voorbroeksweg 4-4A in Enter

In het kader van de Wet natuurbescherming

Uitgevoerd door: Natuurbank Overijssel

Opdrachtgever : BJZ.NU
Contactpersoon: W. Bekke

Projectnummer en versie: 1046, versie 1.0		Status: concept
Projectleider: Ing. P. Leemreise	Veldmedewerker(s): Ing. P. Leemreise	Rapportdatum: 8-3-2017
Ligging projectgebied: Blokkendijk 2 in Zuna & Voorbroeksweg 4-4A in Enter		

Correspondentieadres:
Aladnaweg 18
7122 RR Aalten
info@natuurbankoverijssel.nl

@natuurbankOverijssel

Inhoudsopgave

Samenvatting.....	3
1 Inleiding.....	4
2 Het plangebied.....	5
2.1 Situering.....	5
2.2 Beschrijving van het plangebied.....	5
3 Voorgenomen activiteiten.....	6
3.1 Algemeen.....	6
3.2 Mogelijk effect van de voorgenomen activiteiten op beschermde soorten en/of –nesten.....	6
3.3 Vaststellen van de invloedssfeer.....	7
3.4 Vaststellen van het onderzoeksgebied.....	7
4 Gebiedsbescherming.....	7
4.1 Algemeen.....	7
4.2 Natura 2000-gebied.....	7
4.3 Natuurnetwerk Nederland.....	8
4.4 Slotconclusie.....	9
5 Soortenbescherming; het onderzoek.....	10
5.1 Methode.....	10
5.2 Verwachting.....	11
5.3 Resultaten.....	11
5.4 Toetsingskader.....	13
5.5 Wettelijke consequenties van de beoogde ingreep.....	13
5.6 Historische gegevens.....	15
5.7 Volledigheid van het onderzoek.....	15
6 Samenvatting en conclusies.....	15

Samenvatting

Het concrete voornemen bestaat om voormalige agrarische bebouwing te slopen op twee locaties in het buitengebied van Wierden en een tweede woning te bouwen op één van deze locaties. Natuurbank Overijssel is gevraagd om te onderzoeken of de voorgenomen activiteiten in overeenstemming zijn met de Wet natuurbescherming en de Omgevingsverordening Overijssel. Voorliggend rapport beschrijft het onderzoeksgebied, de onderzoeksopzet, de resultaten van het onderzoek en de wettelijke consequenties.

Er is in het onderzoeksgebied gekeken naar de aanwezigheid van beschermde planten, dieren en beschermde nesten, holen, vaste rust- en voortplantingslocaties die door de uitvoering van de voorgenomen activiteiten vernield of verstoord worden. Ook is gekeken of de voorgenomen activiteiten negatieve effecten hebben op beschermd (natuur)gebied.

De voorgenomen activiteit wordt gezien als 'ruimtelijke ontwikkeling'. Voor een aantal algemeen voorkomende en talrijke faunasoorten geldt een vrijstelling van de verbodsbepalingen 'doden, verwonden en het opzettelijk vernielen en weghalen van rust- en voortplantingslocaties' als gevolg van werkzaamheden die in het kader van een ruimtelijke ontwikkeling worden uitgevoerd.

Beide deelgebieden behoren vermoedelijk tot functioneel leefgebied van sommige algemene- en weinig kritische grondgebonden zoogdiersoorten. Voor deze soorten geldt een vrijstelling van de verbodsbepalingen (vangen, doden, verwonden en het opzettelijk beschadigen en vernielen van de vaste voortplantings- en rustplaatsen) als gevolg van handelingen die in het kader van een ruimtelijke ontwikkeling worden uitgevoerd. Vleermuizen en amfibieën benutten deelgebied Blokkendijk mogelijk als foerageergebied; ze bezetten er echter geen vaste rust of voortplantingslocaties. De voorgenomen activiteit leidt niet tot wettelijke consequenties. Er is voor grondgebonden zoogdieren, amfibieën en vleermuizen geen nader onderzoek vereist en er hoeft geen ontheffing aangevraagd te worden.

In deelgebied Voorbroeksweg nestelen geen vogels, maar in toegankelijke gebouwen en in vegetatie in deelgebied Blokkendijk nestelen mogelijk ieder voortplantingsseizoen vogels. Van de in het plangebied nestelende soorten zijn uitsluitend de bezette nesten beschermd, niet de oude nesten of de nestplaats. Werkzaamheden die leiden tot het verstoren/vernielen van vogelnesten dienen buiten de voortplantingsperiode uitgevoerd te worden.

Conclusie

Mits bezette vogelnesten beschermd worden, leiden de voorgenomen activiteiten niet tot wettelijke consequenties in het kader van de Wnb. Beide deelgebieden liggen buiten het Nationaal Natuurnetwerk en Natura2000-gebied. De Wnb en de Omgevingsverordening Overijssel vormen geen belemmering voor uitvoering van de voorgenomen activiteiten. Er hoeft geen nader onderzoek uitgevoerd te worden en er hoeft geen ontheffing aangevraagd te worden. Door het uitvoeren van de quickscan natuurwaardenonderzoek wordt voldaan aan Art. 1.11 (zorgplicht) van de Wnb.

1 Inleiding

Het concrete voornemen bestaat om voormalige agrarische bebouwing te slopen op twee locaties in het buitengebied van Wierden en een tweede woning te bouwen op één van deze locaties. Natuurbank Overijssel is gevraagd om te onderzoeken of de voorgenomen activiteiten in overeenstemming zijn met de Wet natuurbescherming en de Omgevingsverordening Overijssel. Voorliggend rapport beschrijft het onderzoeksgebied, de onderzoeksopzet, de resultaten van het onderzoek en de wettelijke consequenties.

Er is in het onderzoeksgebied gekeken naar de aanwezigheid van beschermde planten, dieren en beschermde nesten, holen, vaste rust- en voortplantingslocaties die door de uitvoering van de voorgenomen activiteiten vernield of verstoord worden. Ook is gekeken of de voorgenomen activiteiten negatieve effecten hebben op beschermd (natuur)gebied.

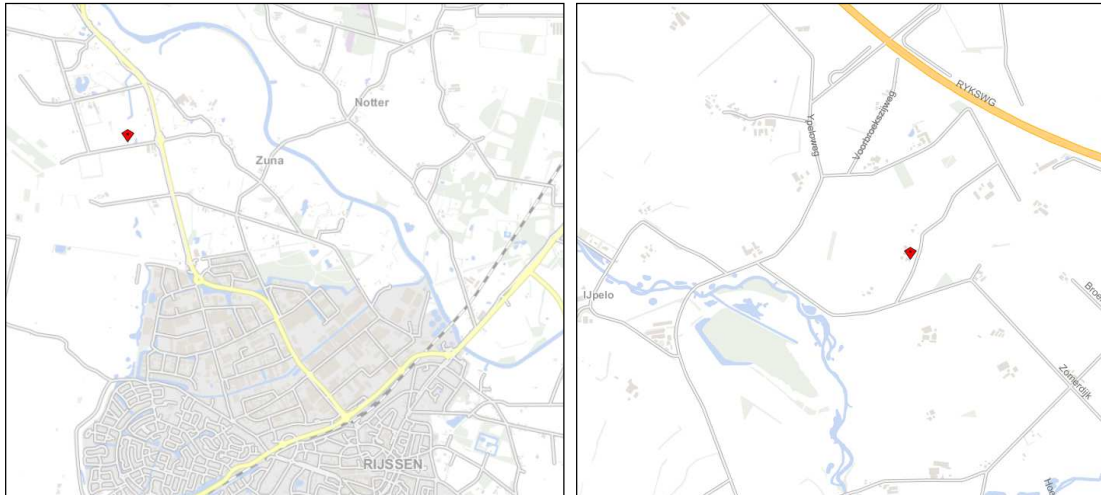
Toepasbaarheid:

De resultaten van het onderzoek zijn toepasbaar op twee verschillende momenten. Ten eerste wordt de beoordeling van de wettelijke consequentie van de voorgenomen activiteit in het kader van de Wet natuurbescherming gebruikt bij het beoordelen van de vraag of er sprake is van een goede ruimtelijke ordening. Deze vraag dient zich aan in het proces van de Ruimtelijke Ordening, zoals bij het wijzigen van een bestemmingsplan en het aanvragen van een Omgevingsvergunning. Ten tweede wordt aangegeven op welke wijze de voorgenomen activiteiten uitgevoerd kunnen worden in overeenstemming met de Wnb. Indien aan de orde, wordt aangegeven in welke periode van het jaar bepaalde werkzaamheden wel/niet uitgevoerd mogen worden en of aanvullende maatregelen, zoals een ontheffing, vereist zijn.

2 Het plangebied

2.1 Situering

Het plangebied bestaat uit twee deelgebieden. Deze zijn gesitueerd aan de Blokkendijk 2 in Zuna en Voorbroeksweg 4-4A in Enter. Beide deelgebieden liggen in het buitengebied van de gemeente Wierden. Op onderstaande kaart wordt de ligging van beide deelgebieden weergegeven.

Globale ligging van de deelgebieden; deze worden met de rode marker aangeduid. (bron: PDOK).

2.2 Beschrijving van het plangebied

Blokkendijk 2 Zuna

Het plangebied bestaat uit een voormalig agrarisch erf. Op het erf staan een boerderij, vierroedige hooiberg en een viertal hokken en schuren. De boerderij en een schoppe zijn gebouwd van bakstenen, de overige bijgebouwen zijn gebouwd van betonblokken of betonpanelen. De bakstenen schuur en boerderij zijn gedekt met gebakken pannen, de overige bijgebouwen zijn gedekt met golfplaten of zinken dakplaten. Rondom de boerderij staan verschillende coniferen en fijnsparren, welke tijdens het veldbezoek recent gedeeltelijk afgezaagd waren. Geen van de gebouwen beschikt over dak- of wandisolatie. Op onderstaande afbeelding wordt het plangebied in detail weergegeven.

Detailopname van het plangebied. Het plangebied wordt met de gele lijn aangeduid (Bron: PDOK).

Voorbroeksweg 4-4A

Dit deelgebied vormt een deel van een voormalig agrarisch erf. In het deelgebied staan twee voormalige varkensstallen en een mestbassin. De schuren zijn gebouwd van bakstenen en zijn gedekt met golfplaten. De schuren beschikken vermoedelijk over een met steenwol geïsoleerde spouw. Opgaande beplanting en open water ontbreken in het plangebied. Op onderstaande afbeelding wordt het plangebied in detail weergegeven.

Detailopname van het plangebied. Het plangebied wordt met de gele lijn aangeduid (Bron: PDOK).

3 Voorgenomen activiteiten

3.1 Algemeen

Het concrete voornemen bestaat om, met uitzondering van de hooiberg, alle bebouwing in deelgebied Blokkendijk en alle bebouwing in deelgebied Voorbroeksweg te slopen. In deelgebied Blokkendijk worden na de sloop twee vrijstaande woningen met bijgebouw gebouwd. Het nieuwe erf aan de Blokkendijk zal landschappelijk ingepast worden door de aanleg van erf- en landschappelijke beplanting.

De volgende activiteiten worden getoetst op relevantie t.a.v. de Wet natuurbescherming:

- Slopen bebouwing
- Bouwrijp maken bouwplaatsen
- Bouwen woningen en bijgebouwen
- Aanbrengen erf- en landschappelijke beplanting

3.2 Mogelijk effect van de voorgenomen activiteiten op beschermde soorten en/of –nesten

De voorgenomen activiteit heeft mogelijk een negatieve invloed op beschermde soorten en natuurgebied. We onderscheiden de volgende negatieve invloeden:

Mogelijke tijdelijke invloeden:

- Geluid, stof en trillingen tijdens de sloop-, bouw- en aanlegfase

Mogelijke permanente invloeden:

- Mogelijk afname/verdwijnen van beschermde vaste rust- of verblijfplaatsen en/of jaar rond beschermde nesten;
- Vernielen/verdwijnen van beschermde soorten;
- Aantasting van de kwaliteit van het leefgebied van beschermde soorten;
- Aantasting van de kwaliteit van beschermde natuurgebieden.

3.3 Vaststellen van de invloedsfeer

Naast een tijdelijk effect in het onderzoeksgebied, kan het voorkomen dat een voorgenomen activiteit een negatief effect heeft op beschermde soorten of beschermd natuurgebied buiten het onderzoeksgebied. Dit noemen we de invloedsfeer. De omvang van de invloedsfeer wordt bepaald door de duur, aard en omvang van de tijdelijke en/of permanente nieuwe situatie. Het effect van de voorgenomen activiteit op een beschermde soort verschilt per soort en/of soortgroep.

Beoordeling van de invloedsfeer van de voorgenomen activiteit:

De invloedsfeer van de voorgenomen activiteit is lokaal en heeft geen negatief effect op beschermde soorten of beschermd natuurgebied buiten het plangebied. Mogelijk zijn tijdens de sloop-, bouw- en aanlegfase geluid, stof en trillingen waarneembaar buiten het plangebied. Deze effecten zijn incidenteel en kortstondig en zullen niet leiden tot verstoring van beschermde faunasoorten.

3.4 Vaststellen van het onderzoeksgebied

Vanwege de lokale invloedsfeer wordt het onderzoeksgebied gelijk gesteld aan het plangebied.

4 Gebiedsbescherming

4.1 Algemeen

In dit hoofdstuk wordt ingegaan op het mogelijke effect van de voorgenomen activiteit op beschermd natuurgebied en het Nationaal Natuurnetwerk (voorheen EHS genoemd).

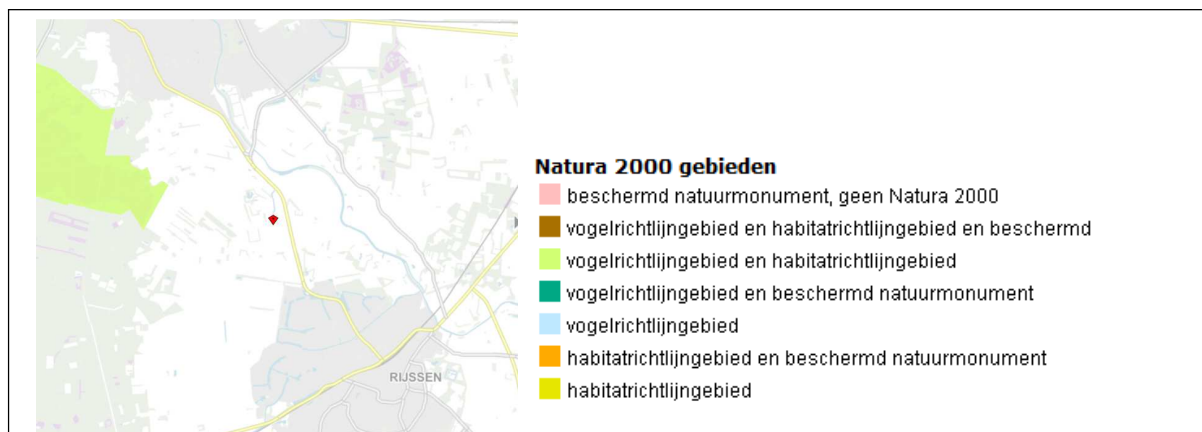
4.2 Natura 2000-gebied

De bescherming van Natura 2000-gebied wordt geregeld via de Wet natuurbescherming. Provincies vormen het bevoegd gezag voor de duurzame veiligstelling van deze habitattypen en habitatsoorten in hun provincie. Voor activiteiten die leiden tot aantasting van de duurzame instandhouding van deze gebieden dient een natuurbeschermingswetvergunning aangevraagd te worden.

Ligging t.o.v. beschermd natuurgebied

Blokkendijk

Deelgebied Blokkendijk ligt niet in- of in de directe omgeving van Natura2000-gebied. Natura2000-gebied ligt op minimaal 1,8 kilometer afstand van het plangebied. Op onderstaande afbeelding wordt de ligging van Natura 2000-gebied in de omgeving van het plangebied weergegeven.

Ligging van Natura 2000-gebied nabij deelgebied Blokkendijk. De ligging van het plangebied wordt met de rode marker aangeduid, de Natura2000-gebieden worden met de kleur aangeduid (bron: Provincie Overijssel).

Voorbroeksweg 4-4A

Deelgebied Voorbroeksweg 4-4A ligt niet in- of in de directe omgeving van Natura2000-gebied. Natura2000-gebied ligt op minimaal 7,2 kilometer afstand van het plangebied. Op onderstaande afbeelding wordt de ligging van Natura 2000-gebied in de omgeving van het plangebied weergegeven.

Ligging van Natura 2000-gebied nabij deelgebied Voorbroeksweg 4-4A. De ligging van het plangebied wordt met de rode marker aangeduid, de Natura2000-gebieden worden met de kleur aangeduid (bron: Provincie Overijssel).

Effectbeoordeling

Beide deelgebieden liggen op enige afstand van Natura2000-gebied. Vanwege de lokale invloedsfeer van de voorgenomen activiteiten, hebben deze geen negatief effect op Natura2000-gebied.

Conclusie

De voorgenomen activiteiten geen negatief effect op de instandhoudingsdoelen van Natura2000-gebied. Er hoeft geen nader onderzoek uitgevoerd te worden en er hoeft geen natuurbeschermingswet-vergunning aangevraagd te worden.

4.3 Natuurnetwerk Nederland

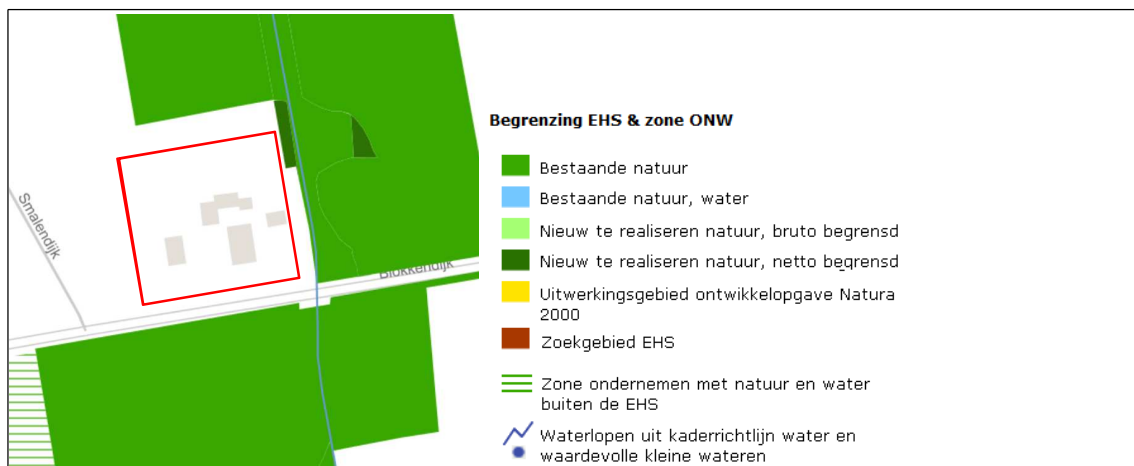
Provincies zijn verantwoordelijk voor de veiligstelling en ontwikkeling van het Natuurnetwerk Nederland (verder NNN genoemd). De beoordeling of de voorgenomen activiteit past in het NNN dient met name uitgevoerd te worden in de afweging van een 'goede ruimtelijke ordening' als onderdeel van de ruimtelijke onderbouwing. De aanwezigheid van beschermde planten en dieren is daarbij niet direct van belang.

Het ruimtelijk beleid voor het NNN is gericht op „behoud, herstel en ontwikkeling van de wezenlijke kenmerken en waarden van het NNN” waarbij we tevens zoveel mogelijk rekening houden met de andere belangen die in het gebied aanwezig zijn. De kernkwaliteiten binnen het NNN zijn natuurkwaliteit, landschappelijke kwaliteiten en beleving van rust. Voor ontwikkelingen die niet passen binnen de doelstelling van het NNN is geen ruimte, tenzij er sprake is van een zwaarwegend maatschappelijk belang waar niet op een andere manier aan kan worden voldaan. Daarbij hanteren we de zogenaamde NNN-spelregels: herbegrenzing van het NNN, saldering van negatieve effecten en toepassing van het compensatiebeginsel. Het „nee, tenzij”-principe en de overige spelregels hebben wij opgenomen in de provinciale Omgevingsverordening. Er is door toepassing van de spelregels ruimte voor het aanpassen van de begrenzing als daarmee de doelen op een betere manier kunnen worden bereikt.

Ligging t.o.v. het NNN

Blokkendijk 2

Deelgebied Blokkendijk ligt net buiten het NNN. Op onderstaande kaart wordt de ligging van het NNN in de omgeving van het plangebied weergegeven. Vanwege de lokale invloedsfeer hebben de voorgenomen activiteiten geen negatief effect op het NNN.

Ligging van het NNN en waardevolle wateren nabij deelgebied Blokendijk. De ligging van het plangebied wordt met het rode vierkant aangeduid (Bron: Provincie Overijssel).

Deelgebied Voorbroeksweg 4-4A

Deelgebied Voorbroeksweg ligt op ca. 450 meter afstand van gronden die tot het NNN behoren. Op onderstaande kaart wordt de ligging van het NNN in de omgeving van het plangebied weergegeven. Vanwege de lokale invloedssfeer hebben de voorgenomen activiteiten geen negatief effect op het NNN.

Ligging van het NNN en waardevolle wateren nabij deelgebied Voorbroeksweg. De ligging van het plangebied wordt met de rode marker aangeduid (Bron: Provincie Overijssel).

Effectbeoordeling

De deelgebieden liggen buiten het NNN en de invloedssfeer van de voorgenomen activiteiten is lokaal. De voorgenomen activiteiten hebben geen negatief effect op het NNN.

Conclusie

De voorgenomen activiteiten hebben geen negatief effect op het NNN. Er hoeft geen nader onderzoek uitgevoerd te worden en er hoeft geen ontheffing aangevraagd te worden.

4.4 Slotconclusie

Beide deelgebieden liggen buiten Natura2000-gebied en het NNN. Vanwege de lokale invloedssfeer hebben de voorgenomen activiteiten geen negatief effect op deze gebieden. Er is geen nader onderzoek nodig in het kader van gebiedsbescherming en er hoeft geen ontheffing van de Omgevingsverordening Overijssel of Wet natuurbescherming aangevraagd te worden.

5 Soortenbescherming; het onderzoek

5.1 Methode

In het kader van het natuurwaardenonderzoek is het onderzoeksgebied op 27 februari 2017 tijdens de daglichtperiode (middag) bezocht. Het onderzoeksgebied is te voet onderzocht op de aanwezigheid en potentiële aanwezigheid van beschermde flora- en faunawaarden. Het onderzoeksgebied is visueel en auditief onderzocht waarbij gebruikt is gemaakt van een verrekijker (Zeiss 10x40b). Tijdens het veldbezoek zijn de in dit rapport opgenomen foto's gemaakt.

Bij het bepalen van de mogelijke aantasting van beschermde soorten is gebruik gemaakt van de volgende bronnen:

- Veldbezoek door ervaren ecooloog¹
- Aanvullend bronnenonderzoek (o.a. waarneming.nl, internet);

Specifieke relevante literatuurbronnen zijn o.a.

- Atlas van de amfibieën en reptielen van Nederland
- Atlas van de zoogdieren van Nederland
- Nieuwe atlas van de Nederlandse flora

Flora en vegetatie

Het onderzoeksgebied is visueel onderzocht op het voorkomen van beschermde planten. De onderzoeksperiode is matig geschikt voor floristisch onderzoek omdat sommige planten 's winters soms moeilijk te vinden en te determineren zijn. Op basis van standplaatsfactoren en abiotische parameters kan een goede inschatting gemaakt worden van de potentie van het onderzoeksgebied en of de uitgevoerde inventarisatie voldoet aan de gestelde eisen.

Vogels

Het gebied is visueel en auditief onderzocht op het voorkomen van broedvogels. De onderzoeksperiode is niet geschikt om alle in Nederland voorkomende broedvogelsoorten vast te stellen, omdat de meeste vogelsoorten eind februari weinig tot geen territoriumindicerend gedrag vertonen en de meeste zomergasten nog niet terug zijn uit hun overwinteringsgebieden. Op basis van een beoordeling van de landschapsecologische kenmerken kan een goede inschatting gemaakt worden welke vogels mogelijk in het plangebied nestelen.

Grondgebonden zoogdieren en vleermuizen

Het onderzoeksgebied is visueel onderzocht op het voorkomen van beschermde grondgebonden zoogdieren en vleermuizen. De onderzoeksperiode is geschikt voor onderzoek naar grondgebonden zoogdieren, maar beperkt geschikt voor onderzoek naar vleermuizen. Eind februari verblijven de meeste vleermuissoorten nog in hun winterverblijfplaats, maar tijdens 'warme' avonden (temperatuur + 10°C) kunnen sommige vleermuissoorten, zoals de gewone dwergvleermuis, wel actief zijn.

Er is onder andere gekeken naar graaf, vraat-, krabsporen, uitwerpselen, prooiresten, pootafdrukken, haren en holen van grondgebonden zoogdieren. Op basis van landschappelijke kenmerken van het onderzoeksgebied kan een goede inschatting gemaakt worden van de potentiële functie van het onderzoeksgebied voor grondgebonden zoogdieren.

Vleermuizen

De gebouwen in het plangebied zijn onderzocht op de aanwezigheid van vleermuizen. Er is gekeken naar aanwezige vleermuizen en naar aanwijzingen die op verblijfplaatsen van vleermuizen in gebouwen duiden

¹ Het onderzoek is uitgevoerd door Ing. P.E.B. Leemreide. Hij heeft ruim 30 jaar ervaring als veldbioloog. Eerst specifiek op het gebied van vogelstudie, later meer integraal met een tweede specialisatie op het gebied van grondgebonden kleine zoogdieren en vleermuizen. Hij voert jaarlijks 120-140 quickscan natuurwaardenonderzoeken uit, verspreid over heel Nederland.

zoals uitwerpselen, prooiresten, potentiële uit-/invliegopeningen en smeerrandjes rondom potentiële uit-/invliegopeningen. Tevens is de functie van het plangebied als foerageergebied en vliegroute voor vleermuizen beoordeeld aan de hand van landschappelijke kenmerken, zoals beplanting en beplantingsvormen.

Amfibieën en reptielen

De onderzoeksperiode is ongeschikt voor onderzoek naar amfibieën en reptielen. Deze soorten verblijven in februari in hun winterverblijfplaats in poelen en vijvers, in de grond of onder takkenhopen, bladeren, of stenen. Op basis van landschappelijke kenmerken kan een goede beoordeling gemaakt worden van de potentie van het onderzoeksgebied voor beschermde amfibieën- en reptielensoorten en of de uitgevoerde inventarisatie voldoet aan de gestelde eisen voor onderzoek naar deze soorten.

Dag- en nachtvlinders

Het onderzoeksgebied is niet onderzocht op het voorkomen van beschermde vlindersoorten omdat potentieel geschikt functioneel leefgebied voor beschermde dag- en nachtvlindersoorten in het plangebied ontbreekt.

Libellen

Het onderzoeksgebied is niet onderzocht op het voorkomen van beschermde libellen omdat potentieel geschikt functioneel leefgebied voor beschermde libellensoorten in het plangebied ontbreekt.

Vissen

Het onderzoeksgebied is niet onderzocht op het voorkomen van beschermde vissoorten omdat potentieel leefgebied in het plangebied ontbreekt.

Overige soorten

Het onderzoeksgebied is niet onderzocht op het voorkomen van overige soorten als beschermde bladmossen, sporenplantenvaren (kleine vlotvaren), haften (oeveraas), kevers en kreeftachtigen (Europese rivierkreeft).

5.2 Verwachting

Op basis van bronnenonderzoek, landschappelijke karakteristieken, beheer, omvang en gebruik van het onderzoeksgebied is het aannemelijk dat onderstaande soortgroepen in het gebied voorkomen:

- Grondgebonden zoogdieren
- Amfibieën
- Vogels
- Vleermuizen

5.3 Resultaten

In deze paragraaf worden de resultaten van het veldbezoek gepresenteerd. Alleen soorten die in het plangebied vastgesteld zijn of waarvan het plangebied een essentieel onderdeel van het functionele leefgebied vormt, worden in deze paragraaf besproken.

Vogels

Deelgebied Voorbroeksweg bestaat volledig uit bebouwing welke niet toegankelijk is voor vogels. Het deelgebied vormt geen functioneel leefgebied voor vogels.

Het is aannemelijk dat deelgebied Blokkendijk onderdeel vormt van het functionele leefgebied van verschillende vogelsoorten als houtduif, Turkse tortel, holenduif, kauw, zwarte kraai, merel, koolmees, pimpelmees, vink, heggenmus, spreeuw, tjiftjaf, en witte kwikstaart. Deze soorten benutten het plangebied hoofdzakelijk als foerageergebied, terwijl soorten als houtduif, heggenmus, merel, holenduif en witte kwikstaart mogelijk ook in het plangebied nestelen. Deze soorten nestelen mogelijk in toegankelijke gebouwen, in de aanwezige bomen en struiken en in de dichte vegetatie op de grond. In het plangebied zijn geen huismussen waargenomen.

Oud nest van vermoedelijk merel in één van de kapschuren in deelgebied Blokkendijk.

Grondgebonden zoogdieren

Deelgebied Voorbroeksweg behoort mogelijk tot het functionele leefgebied van de huismuis, huisspitsmuis en bruine rat. Deze soorten bezetten mogelijk vaste rust- en voortplantingslocaties in de oude stallen.

Er zijn tijdens het veldbezoek in deelgebied Blokkendijk geen grondgebonden zoogdieren waargenomen, maar vermoedelijk behoort het plangebied tot het functionele leefgebied van sommige algemene- en weinig kritische grondgebonden zoogdiersoorten als veldmuis, huismuis, huisspitsmuis, haas, mol en bruine rat. Deze soorten benutten het plangebied hoofdzakelijk als foerageergebied, maar kunnen ook vaste rust- en voortplantingslocaties in het plangebied bezetten. Met uitzondering van de mol en haas, kunnen de muizen en bruine rat vaste rust- en voortplantingsplaatsen bezetten in de grond en in gebouwen. De mol en haas bezetten alleen vaste rust- en voortplantingslocaties buiten de gebouwen. Er zijn geen aanwijzingen gevonden dat het plangebied tot het functionele leefgebied van de steenmarter behoort.

Amfibieën

Deelgebied Voorbroeksweg vormt een ongeschikt functioneel leefgebied voor amfibieën.

Er zijn tijdens het veldbezoek in deelgebied Blokkendijk geen amfibieën waargenomen, maar de buitenruimte van het plangebied behoort mogelijk tot het functionele leefgebied van sommige algemene- en weinig kritische soorten als gewone pad, bastaardkikker, kleine watersalamander en bruine kikker. Voorgenoemde soorten benutten de buitenruimte in het plangebied mogelijk incidenteel als foerageergebied tijdens de nachtelijke uren, maar bezetten er geen vaste rust- of voortplantingslocaties. Gelet op de inrichting en het gevoerde beheer in het plangebied, het gevoerde agrarische beheer van de omliggende percelen en de ligging van het plangebied op enige afstand van geschikte voortplantingswateren, is de betekenis van het plangebied als functioneel leefgebied voor amfibieën gering.

Vleermuizen

Verblijfplaatsen

Er zijn in beide deelgebieden geen vleermuizen waargenomen en er zijn geen aanwijzingen gevonden dat vleermuizen een verblijfplaats in de te slopen gebouwen bezetten. De gebouwen in beide deelgebieden worden als een ongeschikte verblijfplaats voor vleermuizen beschouwd. De bebouwing in deelgebied Blokkendijk heeft geen dak- of wandisolatie en geen wind- en waterdichte zolder. Andere potentiële verblijfplaatsen zoals gevelpannen, kieren achter loodslabben, gevelbetimmeringen, windveren of vensterluiken ontbreken. De voormalige varkensstallen in deelgebied Voorbroeksweg beschikken over een met steenwol geïsoleerde spouw, maar dergelijke muren worden doorgaans niet door vleermuizen benut als verblijfplaats (pers. ervaring auteur). Ook zijn in de buitenmuren van de varkensstallen geen potentiële invliegopeningen, zoals open stootvoegen, waargenomen.

Foerageergebied

Het onderzoek is uitgevoerd buiten de actieve periode van de dag waarop vleermuizen foerageren, maar gelet op inrichting van het plangebied is het aannemelijk dat vleermuissoorten als gewone dwergvleermuis, laatvlieger en ruige dwergvleermuis de buitenruimte in deelgebied Blokkendijk incidenteel benutten als foerageergebied. Vleermuizen foerageren langs de randen en kronen van de beplanting en in beperkte mate rondom gebouwen. Gelet op de oppervlakte, de inrichting en het gevoerde beheer, heeft het plangebied een beperkte betekenis als foerageergebied voor vleermuizen. Deelgebied Voorbroeksweg heeft geen betekenis als foerageergebied voor vleermuizen.

Vliegroutes

De deelgebieden vormen geen verbindende schakel in een lijnvormig landschapselement en vormen daarom geen onderdeel van een vliegroute van vleermuizen.

Overige soorten

Er zijn geen andere beschermde soorten aangetroffen. Het gevoerde beheer en de inrichting maken het plangebied tot een ongeschikt functioneel leefgebied voor deze soorten.

5.4 Toetsingskader

Sinds 1 januari 2017 is de Wet natuurbescherming van kracht. Het is verboden om alle soorten die beschermd zijn volgens de Vogelrichtlijn, Habitatrichtlijn, het Verdrag van Bern en het Verdrag van Bonn, evenals de in paragraaf 3.2 en 3.3 van de Wet natuurbescherming genoemde soorten te doden en te verwonden, evenals het beschadigen en vernielen van voortplantingsplaatsen of rustplaatsen.

Verder is het verboden om plantensoorten in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te plukken en te verzamelen, af te snijden, te ontwortelen of te vernielen.

Voor een deel van de Wet natuurbescherming genoemde soorten geldt een ontheffing voor het opzettelijk verwonden en doden, vangen en de vaste voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van deze soorten opzettelijk te beschadigen of te vernielen, als gevolg van werkzaamheden die uitgevoerd worden in het kader van een ruimtelijke ontwikkeling. In voorliggend geval is de vrijstellingsregeling van de Provincie Overijssel van kracht.

Ook gelden er vrijstellingen voor het verbod op verwonden en doden mits er gewerkt wordt volgens een door de Minister goedgekeurde Gedragscode. Op het moment van schrijven van dit rapport is er geen goedgekeurde gedragscode van kracht voor de voorgenoemde activiteiten zoals het slopen van bebouwing.

Voorgenomen activiteit wordt gezien als 'ruimtelijke ontwikkeling'. In afwijking van de verboden in artikel 3.10, eerste lid, van de Wet natuurbescherming is het toegestaan om sommige soorten opzettelijk te doden, te vangen en de vaste voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van deze soorten opzettelijk te beschadigen of te vernielen wanneer er geen andere bevredigende oplossing bestaat.

5.5 Wettelijke consequenties van de beoogde ingreep

Vogels

Vogels benutten het plangebied als foerageergebied en bezetten mogelijk nestplaatsen in/aan de te slopen gebouwen. Van de in het plangebied voorkomende soorten zijn uitsluitend de bezette nesten beschermd, niet de oude nesten of nestplaatsen. Werkzaamheden die leiden tot het verstoren of vernielen van bezette nesten, zoals het slopen van de gebouwen, dienen buiten de voortplantingsperiode van vogels uitgevoerd te worden. Voor het verniel/verstoren van bezette nesten en het verwonden/doden van vogels kan geen ontheffing verkregen worden. De meest geschikte periode om de schuren te slopen is augustus-februari. Nader onderzoek is niet nodig.

Vleermuizen

Verblijfplaatsen

Vleermuizen bezetten geen verblijfplaats in het plangebied. De voorgenomen activiteiten leiden niet tot wettelijke consequenties voor dit aspect van het functionele leefgebied van vleermuizen. Nader onderzoek of het aanvragen van een ontheffing is niet nodig.

Foerageergebied

Het plangebied heeft een zeer geringe betekenis als foerageergebied voor vleermuizen en deze betekenis wordt door uitvoering van de voorgenomen activiteiten niet aangetast. Door de aanplant van erfbeplanting neemt de betekenis van het plangebied als foerageergebied voor vleermuizen toe. De voorgenomen activiteiten leiden niet tot wettelijke consequenties voor dit aspect van het functionele leefgebied van vleermuizen. Nader onderzoek of het aanvragen van een ontheffing is niet nodig.

Vliegroute

Het plangebied heeft geen functie als vliegroute voor vleermuizen. De voorgenomen activiteiten leiden niet tot wettelijke consequentie voor dit aspect van het functionele leefgebied van vleermuizen. Nader onderzoek of het aanvragen van een ontheffing is niet nodig.

Amfibieën

Het plangebied behoort vermoedelijk tot het functionele leefgebied van sommige algemene- en weinig kritische amfibieënsoorten. Voor de soorten die in het plangebied voorkomen geldt een vrijstelling van de verbodsbepalingen (vangen, doden, verwonden en het opzettelijk beschadigen en vernielen van de vaste voortplantings- en rustplaatsen) als gevolg van handelingen die in het kader van een ruimtelijke ontwikkeling worden uitgevoerd. De voorgenomen activiteiten leiden niet tot wettelijke consequenties. Nader onderzoek of het aanvragen van een ontheffing is niet nodig.

Grondgebonden zoogdieren

Voor alle in het plangebied voorkomende grondgebonden zoogdiersoorten met een vaste rust- of verblijfplaats, geldt een vrijstelling van de verbodsbepalingen (vangen, doden, verwonden en het opzettelijk beschadigen en vernielen van de vaste voortplantings- en rustplaatsen) als gevolg van handelingen die in het kader van een ruimtelijke ontwikkeling worden uitgevoerd. Soorten als mol en bruine rat zijn niet beschermd. De voorgenomen activiteiten leiden niet tot wettelijke consequenties. Nader onderzoek of het aanvragen van een ontheffing is niet nodig.

Overige soorten

Het plangebied behoort niet tot functioneel leefgebied van andere beschermde soorten. De voorgenomen activiteit heeft geen negatief effect op andere beschermde soorten. Nader onderzoek of het aanvragen van een ontheffing is niet noodzakelijk.

In onderstaande tabel worden de wettelijke consequenties samengevat weergegeven.

Soortgroep	Soorten planlocatie	Verbodsbepalingen*	aandachtspunt
Grondgebonden zoogdieren; alle functies	Diverse soorten	Niet van toepassing; vrijstelling i.v.m. ruimtelijke ontwikkeling	Geen
Vogels; foerageergebied	Diverse soorten	Niet van toepassing	Geen
Vogels; bezette nesten (geen jaarrond beschermde nesten)	Diverse soorten	Art. 3.1 lid 1, 3.1 lid 2	Gebouwen slopen buiten voortplantingsperiode van vogels
Amfibieën; foerageergebied	Diverse soorten	Niet van toepassing; vrijstelling i.v.m. ruimtelijke ontwikkeling	Geen
Amfibieën (vaste verblijf- en voortplantingslocaties)	Niet aanwezig	Niet van toepassing	Geen
Vleermuizen; foerageergebied	Diverse soorten	Niet van toepassing	Geen
Vleermuizen; vaste verblijfplaatsen en vliegroute	Niet aanwezig	Niet van toepassing	Geen
Overige soorten	Niet aanwezig	Niet van toepassing	Geen

Samenvatting wettelijke consequenties.

5.6 Historische gegevens

Van de onderzoeksgebieden zijn geen historische gegevens bekend.

5.7 Volledigheid van het onderzoek

Het onderzoek is volledig uitgevoerd met geschikte weersomstandigheden. Het volledige onderzoeksgebied is onderzocht.

6 Samenvatting en conclusies

De voorgenomen activiteit wordt gezien als 'ruimtelijke ontwikkeling'. Voor een aantal algemeen voorkomende en talrijke faunasoorten geldt een vrijstelling van de verbodsbepalingen 'doden, verwonden en het opzettelijk vernielen en weghalen van rust- en voortplantingslocaties' als gevolg van werkzaamheden die in het kader van een ruimtelijke ontwikkeling worden uitgevoerd.

Beide deelgebieden behoren vermoedelijk tot functioneel leefgebied van sommige algemene- en weinig kritische grondgebonden zoogdiersoorten. Voor deze soorten geldt een vrijstelling van de verbodsbepalingen (vangen, doden, verwonden en het opzettelijk beschadigen en vernielen van de vaste voortplantings- en rustplaatsen) als gevolg van handelingen die in het kader van een ruimtelijke ontwikkeling worden uitgevoerd. Vleermuizen en amfibieën benutten deelgebied Blokkendijk mogelijk als foerageergebied; ze bezetten er echter geen vaste rust of voortplantingslocaties. De voorgenomen activiteit leidt niet tot wettelijke consequenties. Er is voor grondgebonden zoogdieren, amfibieën en vleermuizen geen nader onderzoek vereist en er hoeft geen ontheffing aangevraagd te worden.

In deelgebied Voorbroeksweg nestelen geen vogels, maar in toegankelijke gebouwen en in vegetatie in deelgebied Blokkendijk nestelen mogelijk ieder voortplantingsseizoen vogels. Van de in het plangebied nestelende soorten zijn uitsluitend de bezette nesten beschermd, niet de oude nesten of de nestplaats. Werkzaamheden die leiden tot het verstoren/vernielen van vogelnesten dienen buiten de voortplantingsperiode uitgevoerd te worden.

Conclusie

Mits bezette vogelnesten beschermd worden, leiden de voorgenomen activiteiten niet tot wettelijke consequenties in het kader van de Wnb. Beide deelgebieden liggen buiten het Nationaal Natuurnetwerk en Natura2000-gebied. De Wnb en de Omgevingsverordening Overijssel vormen geen belemmering voor uitvoering van de voorgenomen activiteiten. Er hoeft geen nader onderzoek uitgevoerd te worden en er hoeft geen ontheffing aangevraagd te worden. Door het uitvoeren van de quickscan natuurwaardenonderzoek wordt voldaan aan Art. 1.11 (zorgplicht) van de Wnb.

Bijlagen:
 Bijlage 1. De natuurkalender
 Bijlage 2. Toelichting Wet natuurbescherming
 Bijlage 3. Fotobijlage

Bijlage 1 Natuurkalender

	jan	feb	mrt	apr	mei	jun	jul	aug	sep	okt	nov	dec
houtopstanden												
afzetten / hakhoutbeheer												
dunnen												
verwijderen opslag / exoot, nazorg												
heg afzetten												
knotten												
opsnoeien / opkronen												
hoogstam wintersnoei												
hoogstam zomersnoei												
bomen met winterslaapplaats vogels												
vleermuisbomen zomerverblijf												
vleermuisbomen paarplaats												
das												
hazelmuis struweel en hakhoutbeheer												
boomkikker struweel												
Grazige vegetaties												
maaïen vochtig/nat grasland												
maaïen droog schraalgrasland												
Wateren												
poel opschonen												
boomkikker wateren												
geelbuikvuurpad kleinschalig												
geelbuikvuurpad grootschalig												
Gebouwen m.b.t. vleermuizen												
zomerverblijf												
winterverblijf												

- Optimale periode voor werkzaamheden.
- Acceptabele periode voor werkzaamheden.
De werkzaamheden verrichten onder voorwaarden zoals beschreven in protocol.
- Geen werkzaamheden in deze periode.
Wanneer er wel gewerkt moet worden is een ontheffing verplicht.

Bijlage 2

Toelichting Wet Natuurbescherming

Drie beschermingsregimes

De Wet natuurbescherming kent een apart beschermingsregime voor soorten van de Vogelrichtlijn, een apart beschermingsregime voor soorten van de Habitatrichtlijn (het Verdrag van Bern en het Verdrag van Bonn) en een apart beschermingsregime voor andere soorten, die vanuit nationaal oogpunt beschermd worden. Elk van deze beschermingsregimes kent zijn eigen verbodsbepalingen en vereisten voor vrijstelling of ontheffing van de verboden. Alle vogels (ruim 700 soorten), zijn beschermd. Daarnaast worden ongeveer 230 overige Europese en nationale soorten beschermd.

Om af te mogen wijken van de verbodsbepalingen via een ontheffing of vrijstelling moet aan drie criteria zijn voldaan:

- Ten eerste mag alleen van de verbodsbepaling afgeweken worden als er geen andere bevredigende oplossing voor de handeling mogelijk is.
- Ten tweede moet tegenover de afwijking van het verbod een in de wet genoemd belang staan. De wet geeft voor de verschillende beschermingsregimes aan wat die belangen zijn zoals volksgezondheid of openbare veiligheid.
- Tenslotte mag de ingreep geen afbreuk doen aan de staat van instandhouding van de soort.

Als aan deze drie vereisten voldaan is, kan een ontheffing worden verleend. Voor een aantal handelingen zijn bovendien vrijstellingen mogelijk, bijvoorbeeld in de vorm van een provinciale verordening of een gedragscode.

Soortenbescherming en het 'nee, tenzij principe'

De verbodsbepalingen voor vogels en Habitatrichtlijnsoorten in de Wet natuurbescherming sluiten vrijwel één op één aan bij de bepalingen uit de Vogelrichtlijn en de Habitatrichtlijn. De verbodsbepalingen zijn gericht op de bescherming van individuen van soorten.

Ook voor de andere soorten, die niet op grond van de Vogel- of Habitatrichtlijn maar vanuit nationaal oogpunt beschermd worden, geldt dat de verbodsbepalingen zien op het individu, maar of ontheffing verleend kan worden, wordt afgewogen tegen het effect van de ingreep op het populatieniveau van de soort.

Zorgplicht voor dieren en planten

Of dier- en plantensoorten nu wettelijk beschermd zijn of niet, iedereen moet voldoende rekening houden met in het wild levende dieren en planten en hun directe leefomgeving. De wet erkent daarmee de intrinsieke waarde van in het wild levende soorten. De Memorie van Toelichting zegt het zo: "De zorgplicht houdt in dat een ieder voldoende zorg in acht moet nemen voor de in het wild levende dieren en planten, alsmede voor hun directe leefomgeving. Overtreding van de zorgplicht is niet strafbaar gesteld; de zorgplicht kan wel door toepassing van bestuursdwang worden gehandhaafd".

Vrijstelling regelgeving

In het kader van de Wet natuurbescherming is niet altijd een ontheffing nodig bij handelingen met gevolgen voor beschermde plant- en diersoorten. In (veel) gevallen kunt u gebruik maken van een vrijstelling. Een vrijstelling is een uitzondering op een wettelijk verbod, die wordt vastgesteld voor een van te voren bepaalde categorie van gevallen. Er zijn verschillende vrijstellingen van de verboden voor beschermde soorten mogelijk. Een bekende en reeds in de praktijk toegepaste vorm van vrijstelling is die van de gedragscode. In de Wet natuurbescherming zijn voor beschermde soorten ook andere vormen van vrijstelling geïntroduceerd, zoals door middel van een Programmatistische Aanpak of via een provinciale verordening. Overigens is ook een vrijstelling in de vorm van een ministeriële regeling mogelijk.

Provinciale staten kunnen vrijstelling van de verbodsbepalingen verlenen. Dit moet worden geregeld in een provinciale verordening.

Gedragscodes die zijn opgesteld onder de Flora- en faunawet kunnen worden uitgebreid ten aanzien van soorten die op grond van de Wet natuurbescherming beschermd worden maar dat op grond van de Flora- en faunawet nog niet waren. Goedkeuring van een gedragscode op grond van de Flora- en faunawet blijft ook onder de Wet natuurbescherming geldig, voor de duur van de goedkeuring. Daarna dient de gedragscode voor goedkeuring getoetst te worden aan de Wet natuurbescherming.

Welke soorten zijn beschermd?

De Wet natuurbescherming kent drie categorieën beschermde soorten:

1. Ten eerste worden alle van nature in Nederland in het wild levende vogels beschermd volgens het beschermingsregime van de Vogelrichtlijn.
2. Ten tweede worden soorten beschermd op grond van de Habitatrichtlijn, het Verdrag van Bern en het Verdrag van Bonn.
3. Tenslotte is er een beschermingsregime voor 'andere soorten' waaronder soorten vallen die vanuit nationaal oogpunt bescherming behoeven.

Beschermingsregime soorten Vogelrichtlijn § 3.1 Wn	Beschermingsregime soorten Habitatrichtlijn § 3.2 Wn	Beschermingsregime andere soorten § 3.3 Wn
Art 3.1 lid 1 Het is verboden in het wild levende vogels opzettelijk te doden of te vangen.	Art 3.5 lid 1 Het is verboden soorten in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te doden of te vangen	Art 3.10 lid 1a Het is verboden soorten opzettelijk te doden of te vangen
Art 3.1 lid 2 Het is verboden opzettelijk nesten, rustplaatsen en eieren van vogels te vernielen of te beschadigen, of nesten van vogels weg te nemen	Art 3.5 lid 4 Het is verboden de voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van dieren te beschadigen of te vernielen	Art 3.10 lid 1b Het is verboden de vaste voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van dieren opzettelijk te beschadigen of te vernielen
Art 3.1 lid 3 Het is verboden eieren te rapen en deze onder zich te hebben	Art 3.5 lid 3 Het is verboden eieren van dieren in de natuur opzettelijk te vernielen of te rapen	Niet van toepassing
Art 3.1 lid 4 en lid 5 Het is verboden vogels opzettelijk te storen, tenzij de storing niet van wezenlijke invloed is op de staat van instandhouding van de desbetreffende vogelsoort	Art 3.5 lid 2 Het is verboden dieren opzettelijk te verstoren	Niet van toepassing
Niet van toepassing	Art 3.5 lid 5 Het is verboden plantensoorten in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te plukken en te verzamelen, af te snijden, te ontwortelen of te vernielen	Art 3.10 lid 1c Het is verboden plantensoorten in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te plukken en te verzamelen, af te snijden, te ontwortelen of te vernielen

Verbodsbepalingen Wet natuurbescherming

Vrijgestelde soorten

In afwijking van de verboden in artikel 3.10, eerste lid, van de Wet is het toegestaan de onderstaande soorten opzettelijk te doden, en te vangen en de vaste voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van deze soorten opzettelijk te beschadigen of te vernielen wanneer er geen andere bevredigende oplossing bestaat. De vrijstelling is van kracht wanneer de handeling verband houdt met de volgende activiteiten:

- de ruimtelijke inrichting of ontwikkeling van gebieden, daaronder begrepen het daarop volgende gebruik van het ingerichte of ontwikkelde gebied;
- het bestendig beheer of onderhoud aan vaarwegen, watergangen, waterkeringen, waterstaatswerken, oevers, vliegvelden, wegen, spoorwegen of bermen, of in het kader van natuurbeheer.

Soortgroep	Nederlandse naam	Wetenschappelijke naam
Amfibiën	bruine kikker	Rana temporaria
Amfibiën	gewone pad	Bufo bufo
Amfibiën	kleine watersalamander	Lissotriton vulgaris
Amfibiën	meerkikker	Pelophylax ridibundus
Amfibiën	middelste groene kikker/bastaard kikker	Pelophylax kl. esculentus
Zoogdieren-landzoogdieren	aardmuis	Microtus agrestis
Zoogdieren-landzoogdieren	bosmuis	Apodemus sylvaticus
Zoogdieren-landzoogdieren	dwergmuis	Micromys minutus
Zoogdieren-landzoogdieren	dwergspitsmuis	Sorex minutus
Zoogdieren-landzoogdieren	egel	Erinaceus europeus
Zoogdieren-landzoogdieren	gewone bosspitsmuis	Sorex araneus
Zoogdieren-landzoogdieren	haas	Lepus europeus
Zoogdieren-landzoogdieren	huisspitsmuis	Crocidura russula
Zoogdieren-landzoogdieren	konijn	Oryctolagus cuniculus
Zoogdieren-landzoogdieren	ondergrondse woelmuis	Pitymys subterraneus
Zoogdieren-landzoogdieren	ree	Capreolus capreolus
Zoogdieren-landzoogdieren	rosse woelmuis	Clethrionomys glareolus
Zoogdieren-landzoogdieren	tweekleurige bosspitsmuis	Sorex coronatus
Zoogdieren-landzoogdieren	veldmuis	Microtus arvalis
Zoogdieren-landzoogdieren	vos	Vulpes vulpes
Zoogdieren-landzoogdieren	woelrat	Arvicola terrestris

Lijst met soorten waarvoor een vrijstelling geldt in de Provincie Overijssel om ze opzettelijk te doden en/of te verwonden als gevolg van handelingen die in het kader van een ruimtelijke ontwikkeling worden uitgevoerd.

Bijlage 3. Fotobijlage; deelgebied Voorbroeksweg 4-4A

Deelgebied Blokkendijk 2

